
Výbor pre ústavné veci

2016/2055(INI)

21.10.2016

STANOVISKO

Výboru pre ústavné veci

pre Výbor pre kontrolu rozpočtu

k úlohe oznamovateľov v rámci ochrany finančných záujmov EÚ
(2016/2055(INI))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Morten Messerschmidt

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre ústavné veci vyzýva Výbor pre kontrolu rozpočtu, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. zastáva názor, že úloha oznamovateľov je veľmi dôležitá, pretože pomáhajú členským štátom a inštitúciám a orgánom EÚ zabraňovať narušovaniu zásady integrity a zneužívaniu právomoci, ktoré ohrozujú alebo porušujú verejné zdravie a bezpečnosť, finančnú integritu, hospodárstvo, ľudské práva, životné prostredie a zásady právneho štátu na európskej aj vnútroštátnej úrovni, alebo zvyšujú nezamestnanosť, obmedzujú alebo narúšajú spravodlivú súťaž a oslabujú dôveru občanov v demokratické inštitúcie a postupy, a riešiť ich; zdôrazňuje v tejto súvislosti, že oznamovatelia vo výraznej miere prispievajú k zvýšeniu demokratickej kvality a dôvery vo verejné inštitúcie tým, že ich robia transparentnejšími a priamo zodpovednými voči občanom;
2. poznamenáva, že oznamovatelia aj dotknuté verejné orgány alebo inštitúcie by mali mať zabezpečenú právnu ochranu práv zaručených Európskou chartou základných práv a vnútroštátnymi právnymi predpismi;
3. pripomína, že v článku 22 písm. c) služobného poriadku sa vyžaduje, aby inštitúcie EÚ zaviedli vnútorné predpisy v oblasti oznamovania nekalých praktík, ktoré zabezpečia ochranu oznamovateľov informujúcich o možných prípadoch takýchto praktík, ako aj ich práv a záujmov, a zaviedli politiky ochrany a prevencie, ako aj primerané nápravné prostriedky proti možným odvetným krokom inštitúcie, pre ktorú pracujú;
4. s poľutovaním konštatuje, že nie všetky inštitúcie a orgány EÚ prijali tieto predpisy; vyzýva ich preto, aby prijali a bezodkladne začali uplatňovať tieto predpisy na ochranu oznamovateľov;
5. pripomína, že členské štáty sú, ako prví príjemcovia prostriedkov z fondov EÚ, povinné kontrolovať zákonnosť použitia týchto prostriedkov;
6. považuje za nevyhnutné posilniť etickú kultúru, ktorá pomôže zabezpečiť, aby oznamovatelia neboli vystavení odvetným krokom alebo vnútorným konfliktom;
7. berie na vedomie, že Komisia v správe o boji proti korupcii v EÚ uviedla, že hoci členské štáty EÚ už majú k dispozícii väčšinu potrebných právnych nástrojov a inštitúcií na boj proti korupcii, ich výsledky v rámci EÚ nie sú uspokojivé; vyzýva preto členské štáty, aby vynaložili konkrétne úsilie s cieľom zabezpečiť zodpovedajúcu kapacitu pre tieto nástroje a inštitúcie a zlepšiť ich účinnosť; so znepokojením konštatuje, že protikorupčné predpisy sa nie vždy dôrazne uplatňujú, systémové problémy sa neriešia dostatočne účinne, že príslušné inštitúcie nemajú vždy dostatočnú kapacitu na presadzovanie pravidiel, že deklarované úmysly majú ku konkrétnym výsledkom ešte veľmi ďaleko, a že často chýba skutočná politická vôľa na odstránenie korupcie; vyzýva preto členské štáty, aby presadzovali účinné protikorupčné pravidlá, a aby zároveň riadne zaviedli európske a medzinárodné normy a usmernenia o ochrane oznamovateľov do svojich vnútroštátnych právnych predpisov;
8. vyzýva Komisiu, aby prijala legislatívne opatrenia s cieľom zlepšiť transparentnosť, poskytnúť úplný prístup k dokumentom, a bojovať proti korupcii vrátane činností

súvisiacich s mafiou; považuje za nevyhnutné posilniť právne predpisy zamerané na zabezpečenie väčšej transparentnosti a výsledovateľnosti finančných tokov, najmä pokiaľ ide o fondy EÚ, a to aj prostredníctvom záverečných auditov s cieľom preveriť, či boli finančné prostriedky použité správne;

9. vyjadruje poľutovanie nad tým, že mnohé členské štáty ešte stále nezaviedli osobitné pravidlá na ochranu oznamovateľov, a to bez ohľadu na nevyhnutnú potrebu ich ochrany v oblasti predchádzania a boja proti korupcii a napriek skutočnosti, že ochrana oznamovateľov sa odporúča v článku 33 Dohovoru OSN proti korupcii;
10. pripomína, že v smernici Komisie 2015/2392 sa stanovujú postupy nahlasovania, požiadavky na vedenie záznamov a opatrenia na ochranu oznamovateľov; zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby oznamovatelia mohli ohlasovať prípady porušenia predpisov dôverným spôsobom a aby ich anonymita bola riadne a úplne chránená aj v digitálnom prostredí, ľutuje však, že toto je jeden z mála odvetvových právnych predpisov, ktorý obsahuje ustanovenia týkajúce sa oznamovateľov;
11. vyzýva Komisiu, aby zaviedla právny rámec EÚ na ochranu oznamovateľov s cieľom zlepšiť ich ochranu v členských štátoch;
12. nabáda Komisiu, aby preskúmala najlepšie postupy z programov ochrany oznamovateľov zavedených už v iných krajinách sveta; upozorňuje na skutočnosť, že niektoré existujúce systémy poskytujú oznamovateľom finančnú odmenu (ako percento nariadených sankcií); domnieva sa, že hoci sa k tomuto aspektu musí pristupovať obozretne, aby sa predišlo možným zneužitiam, takéto výhody by mohli poskytnúť významný príjem osobám, ktoré v dôsledku oznamovania stratili prácu;
13. vyzýva členské štáty, aby upustili od kriminalizácie činnosti oznamovateľov pri zverejňovaní informácií o nezákonnej činnosti alebo nezrovnalosti poškodzujúcich finančné záujmy EÚ;
14. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia rozhodla o stiahnutí kapitoly o inštitúciách EÚ zo správy o korupcii v členských štátoch, a vyzýva ju preto, aby do nej opäť začlenila kapitolu o tomto dôležitom aspekte;
15. vyzýva všetky inštitúcie EÚ, aby sa zaoberali iniciatívnou správou ombudsmanky z 24. júla 2014 v súlade s článkom 22 písm. c) nového služobného poriadku, v ktorej vyzýva všetky orgány EÚ, aby prijali etické mechanizmy varovania a právne rámce oznamovania korupcie, ktoré budú priamo založené na vnútorných predpisoch úradu ombudsmana; opakuje svoje rozhodnutie urobiť tak;
16. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby rozvíjali a zavádzali konkrétne politiky a programy na zvyšovanie informovanosti o sociálnom význame oznamovateľov pri zabezpečovaní dodržiavania zásady integrity, odhaľovaní porušovania základných práv a zásad právneho štátu, a predchádzaní zneužívaniu moci v našich spoločnostiach;
17. požaduje zriadenie dostupných, bezpečných a priamych kanálov, ktoré umožnia, aby sa informácie o možných nezrovnalostiach poškodzujúcich finančné záujmy EÚ mohli poskytovať, pričom sa zabezpečí dôvernosť, pokiaľ ide o tieto informácie a oznamovateľov;

18. je presvedčený, že v snahe predísť akýmkoľvek konfliktom záujmov, ktoré by mohli oslabiť vnímanie verejnosti, pokiaľ ide o integritu inštitúcií EÚ, by Komisia mala urýchlene revidovať Kódex správania komisárov, a to posilnením transparentnosti a jeho zosúladením s ustanoveniami zmluvy.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	20.10.2016
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	+: 17 -: 1 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Mercedes Bresso, Pascal Durand, Danuta Maria Hübner, Diane James, Ramón Jáuregui Atondo, Jo Leinen, György Schöpflin, Pedro Silva Pereira, Barbara Spinelli, Kazimierz Michał Ujazdowski
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Isabella Adinolfi, Max Andersson, Gerolf Annemans, Charles Goerens, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jiří Pospíšil
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Csaba Sógor